

Bilgisayar Diliniz Ne Kadar Türkçe?

"Dilini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmiş demektir."

Peyami Safa

Erol AFŞİN
www.erolafsin.net

kullana-
rak yapılan
sohbetin,
faydaları ve
zararları enine
boyuna tartışıl-
acak bir konu, ancak

ben burada Türkçemize ver-
diği zarardan bahsetmek istiyorum.

Kısaca faydasından bahsetmek gerekirse, yeni insanlarla tanışmak ve diyalog kurma bakımından güzeldir. Bir konuyu baz alarak, o konu üzerinde fikir alışverişi bizi geliştirir. Seçilecek olan konunun da bize fayda sağlayacak yönü olması çok önemlidir. Sohbetlerdeki konular da tartışılmalıdır. Yersiz ve yanlış konuların insanlar üzerinde olumsuz etkiler yaptığına inanıyorum. Sohbet esnasında insanların, kısaltmalar yapması ve bu gereksiz kısaltmaları sürekli kullanmaları sonucunda, bunu alışkanlık haline dönüştürdükleri gözlenmektedir. Evet, alışkanlık edinebilirler; ne var bunda? Sakın bunu söylemeyin! Bunu alışkanlık edinmeleri sonucunda Türkçemi-

zin zenginliği keşfedilemeyecek ve zengin dilimiz üç-beş kısaltılmış, tam olarak ne anlatılmak istendiği açıklanamayan cümleler arasında sıkışıp kalabilecektir. Bu da küçümsenecek ve önemsenmeyecek bir konu değildir.

Zaman zaman lise çağındaki okuyucularım ile yazıştığım esnada, daima cümleleri açık ve net yazmaya özen gösteriyorum. Kısaltmaları yerinde kullanırım. Eğer kısaltma kullanılacaksa, kısaltmaları uygun şekilde kullanırım. Yoksa "Nasılsınız?" diyeceğime, "Nsl?" yazıp bırakmak doğru değildir. Lise çağındaki arkadaşlarımızla sohbet ederken, onlar bu durumu hayretle karşılıyorlar ve "Bizden büyüklerle konuşmak çok farklıymış" gibi cümleler kuruyorlar. Neden diyorum, "Cümleleri tam yazıyorsunuz ve bu konuda eksik ve yanlış tutum sergilediğimizi gösteriyorsunuz." gibi cevaplar alıyorum. Bazı arkadaşlarımızın bu tespiti de beni düşündürdü ve gerçek-

Bilgisayar dili, 0 ve 1'lerden oluşan bir dildir. Buna da "İkili Sayı Sistemi" adı verilmektedir. İşletim sistemleri aracılığıyla da bunlar bizim anlayacağımız dile çevrilirler. Bu sayede bizler de bilgisayar ile iletişim kurabiliyoruz.

Bilişim teknolojilerini genç neslin büyük bir kısmı biliyor. Bilişim teknolojilerini kullanarak ödevlerini hazırlayabiliyorlar ve çeşitli araştırmalarını yapabiliyorlar. Ancak bu teknolojiye "chat" yani sohbet olarak tabir edilen uygulamaları da kullanıyorlar. Özellikle son zamanlarda sohbete aşırı bir rağbet var. Bilgisayar teknolojisini

ten de yeni nesil, gereksiz kısaltmaları adeta hayatının bir parçası haline getirmiş durumda...

Peyami Safa'nın sözünü iyi anlamak gerekir. Biz gerçekten bir şeyler kazanmak mı istiyoruz? Yoksa varımızı yoğumuzu, bir yozlaşmaya kurban mı etmek istiyoruz? Toplum olarak bu hedefi iyi belirlemeli ve önlemlerimizi bu bağlamda almalıyız. Tepkimizi ortaya net olarak koymalıyız. Bugün sokakları dolaşırken yabancı isimlerden geçilmiyor. Kendi kendimizi kandırmak en kötü şeydir. Eğer ürünlerin ve hizmetlerin kalitesinin yabancı isimlerden geldiği zannediliyorsa, büyük bir gaflet içinde yaşıyoruz demektir. Aynı kalitede hizmet ve üretim yapılabilir. Bu insanların anlayışına ve gayretine bağlıdır. Bu yüzden kendimizce ortaya attığımız iddialara kurban olarak Türkçemizi seçmemeliyiz. Her Türk ferdi buna büyük önem göstermelidir.

Küçük şehirlerde fazla olmasa bile, özellikle büyük şehirlerde yabancı isimler çok sık görülmektedir. Oralardan da küçük şehirlere sıçramaktadır. Bir virüs gibi hızla yayılıyor, bir salgın gibi her-

kesi yakalıyor adeta... İstanbul'da özellikle bunun çok fazla olduğunu görüyor ve duyuyoruz. Birçok yayınevini ve görsel medyanın yanı sıra kültürel faaliyetlerin dorukta yaşandığı, Türkiye'nin kültür ve sanat başkenti olarak kabul ettiğimiz İstanbul'un bu hali, biz Türkçe severleri üzmektedir.

Aynı zamanda anlamını bilmediğimiz bir kelimeyi öğrenmek için Türkçe sözlüğe bakma konusunda üşeniyoruz. Bu üşenme sonucunda; ortaya atılan sözün, Türkçe midir, değil midir tartışması havada kalıyor ve günlük hayatta sürekli kullanılageldiğinden, Türkçeymiş gi-

Türkçe "Turkche"leşmesin!

Geleceğe daima güvenle ve huzurla bakabilmek için görevlerimizi ve sorumluluklarımızı tam anlamıyla bilmek zorundayız. Biriyile konuşurken kullandığımız uygunsuz kelimeler ve biriyile yazıştığımız vakit, kullandığımız anlamsız kelimelerin boşlukta kalmadığını, karşımızdaki insanın bunları değerlendirdiğini unutmamamız gerekir. Özellikle çocukların ve lise çağındaki genç kardeşlerimizin henüz yeni yeni kişiliklerini kazanma yolunda olduğu bugünlerde, onların bilgiye aç beyinlerini yanlış ve gereksiz bilgilerle doldurmamalıyız. Ayaklarımızın yere sağlam basması için, Türkçemize sahip çıkmak zorundayız!

bi algılanıyor. Bu da günlük yaşamda, insanların bunu sıkça kullanmalarına ve yayınlara girmesine neden olmaktadır. Zaman zaman çeşitli kelimeleri, yabancı olmasına rağmen; makalelerde, romanlarda, hikâyelerde görmek son derece üzücüdür.

İster gerçek hayatta olsun, ister sanal âlemde; sonuç itibarıyla her ikisinin de merkezinde insan olduğundan, daima sözlerimizle ve yazdıklarımızla insanlara örnek teşkil etmeliyiz. Her ne kadar birilerinin bizi örnek almadığını düşünsek de bizim görmediğimiz birçok kişi bizi örnek alıyor olabilir! Bunun bilincinde hareket etmek dileğiyle, bol Türkçeli günler...

